



LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SAJUNGA

Kodas 190685380. Klaipėdos g. 5, LT-01117 Vilnius Tel. +370 656 55688. El. p. restauratoriusajunga.lt@gmail.com

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkei Evelinai Karalevičienei

Vilnius, 2017 m. gegužės 05 d.

Nr. RS17-0505

DĖL NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TYRIMŲ PROBLEMATIKOS

LR restauratorių sąjungos valdyba, įvertinusi problematiką nekilnojamojo kultūros paveldo srityje, teikia šiuos siūlymus:

1. Papildyti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą paveldosauginių tyrimų privalomumu statiniams, statytiems anksčiau nei prieš 50 metų

(didelė dalis vertingų statinių nepatenka į tyrimų ar apsaugos akiratį, nėra svirtų juos išsaugoti)

2. Parengti **PAVELDO TVARKYBOS REGLAMENTĄ. PAVELDOSAUGINIAI TYRIMAI**, kuriame būtų apibrėžta tyrimų esmė, metodika, reikalavimai dokumentacijos pateikimui, skelbimui, saugojimui ir t.t.

(šiuo metu yra iškilęs atliekamų tyrimų profesionalumo, atskaitomybės klausimas, nėra dokumento, reglamentuojančio istorinių, architektūrinių, polichrominių, kt. paveldosauginių tyrimų)

3. Papildyti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą dėl visų rūšių paveldosauginių tyrimų PRIVALOMO VIEŠINIMO informacinėje sistemoje. Viešinimą pavesti už paveldosaugą atsakingai valstybinei institucijai.

(Daug atliktų paveldosauginių tyrimų nugula KPD archyve, asmeniniuose projektavimo įstaigų archyvuose ir nepasiekia profesinės visuomenės. Viešiniu galima siekti atsakomybės už pateiktas išvadas ir jų panaudojimą tolimesnėje projektavimo eigoje. Iš anksto turėtų būti išspręstas autorystės, nuosavybės klausimas.)

4. Vykdamas viešuosius pirkimus ar kitokio pobūdžio konkursus projektams ir jų įgyvendinimui Kultūros paveldo objektuose ar jo įtakos zonose turėtų būti laikomasi aiškių etapų:

- Pirkimai kultūros paveldo tyrimo darbams;
- Projektavimo darbai, atsižvelgiant į tyrimų išvadas;
- Tvarkybos, statybos darbai

(yra susiklosčiusi labai ydinga praktika, kuomet laimėjusios kultūros paveldo objektų tvarkybos darbų konkursus statybų kompanijos ignoruoja arba skiria minimalų dėmesį paveldosauginiams tyrimams, neproporcingai mažai lėšų tvarkybos projektų rengimui, restauravimo darbams)

5. PADIDINTI BIUDŽETO SKIRIAMAS LĖŠAS PAVELDOSAUGINIAMS TYRIMAMS

(dėl susiklosčiusios paveldosauginės politikos ir finansavimo, istorinių, architektūrinių, polichrominių, kt. kultūros paveldo tyrimų poreikis yra minimalus. Dėl to yra iškilusios rimtos profesinės problemos:

- Kultūros paveldo tyrėjų skaičius ženkliai sumažėjęs, sumenkęs profesinių žinių perimamumas;
- Jauniems specialistams nėra geros erdvės profesinei praktikai ir tobulėjimui, dingsta motyvacija dirbti kultūros paveldo tyrimų srityje. Studentai paveldosauginių specialybių nesirenka, nors pvz. Dailės akademijoje yra laisvos vietos, numatytas studijų krepšelis, kompetetingi dėstytojai)

6. ĮKURTI VALSTYBINĘ KULTŪROS PAVELDO TYRIMŲ INSTITUCIJĄ

(kultūros paveldo tyrimų medžiaga yra išbarstyta po daugybę valstybinių ir privačių įstaigų. Ši medžiaga nėra bendrame informaciniame lauke, nevykdomi moksliniai apibendrinimai, nedaromos išvados. Kad ir nedidelis skaičius architektų tyrėjų, polichromijos specialistų, istorikų, chemikų, kt. sričių paveldosauginių tyrimų specialistų turėtų būti atsakingi už medžiagos apibendrinimą, ekspertavimą, vertinimą, metodikos kūrimą.

Konkretus pavyzdys: ne viena privati projektavimo įmonė yra (ar buvo) sukaupusi įvairių laikotarpių Vilniaus senamiesčio mūro, skiedinių pavyzdžius, tačiau daug kas prarasta arba lieka asmeninėmis vieno ar kito specialisto žiniomis, kurios tik išimtiniais atvejais fragmentiškai perduodamos kitoms kartoms).

pagarbiai,

Lietuvos restauratorių sąjungos valdybos vardu, -



RS pirmininkas Arūnas Boruta

